

İLETİŞİM EĞİTİMİ ÖNLİSANS PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ (Sürüm 1.1)

İÇİNDEKİLER

A. GİRİŞ VE TANIMLAR

Giriş	1
Tanımlar	1

B. GENEL ÖLÇÜTLER

Ölçüt 1: Öğrenciler	2
Ölçüt 2: Program Öğretim Amaçları	2
Ölçüt 3: İletişim Alanı Öğretim Kazanımları	3
Ölçüt 4: Sürekli İyileştirme	4
Ölçüt 5: Öğretim Programı	4
Ölçüt 6: Öğretim Kadrosu	5
Ölçüt 7: Programın Altyapısı	5
Ölçüt 8: Kurum Desteği ve Finansal Kaynaklar	6
Ölçüt 9: Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri	6

C. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

Ölçüt 10: Önlisans İletişim Programına Özgü Ölçütler	6
Ölçüt 11: Uzaktan Öğretim Süreci	7

A. GİRİŞ VE TANIMLAR

I. GİRİŞ

Meslek Yüksekokulu (MYO) İletişim Eğitimi ön lisans Programları değerlendirme ölçütleri, iletişim alanıyla ilgili sektör paydaşlarının beklentilerini karşılamak üzere, en az 4 yarıyıl ya da eşdeğerinden (120 kredisi ile) oluşan ön lisans programlarının kalite güvencesini sağlamak ve programların sürekli iyileştirilmesini desteklemek amacıyla hazırlanmıştır. Ön lisans düzeyindeki iletişim programlarının değerlendirilmesi için başvuruda bulunan ilgili birim, söz konusu programların bu belgede yer alan ölçütleri yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür.

II. TANIMLAR

İLAD ölçütlerini kullanarak yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki temel tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir.

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sistemi'nce tanımlanan kredi.

Alana özgü ekipman ve donanımlar: Görsel, işitsel içeriklerin hazırlanması sürecinde çağdaş teknik standartlara ve üretim sürecine uygun ekipman, donatım ve yazılımları.

Değerlendirme: Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması süreci. Değerlendirme süreci, program öğretim amaçlarına ve program kazanımlarına erişim düzeylerini vermeli ve programı iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır.

Değerlendirme süreci: Program öğretim amaçlarına ve program kazanımlarına erişim düzeylerini gösteren ve programı iyileştirmek üzere alınacak kararlarda ve yürütülecek eylemlerde değerlendirmelerin kullanılmasını sağlayan süreç.

Kredi: Bir kredi, yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen bir saatlik teorik dersin ya da yapılan iki ya da üç saatlik uygulama veya pratik / laboratuvar çalışmalarının öğretim yüküne eşdeğerdir.

Program Kazanımları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve davranışları tanımlayan ifadeler.

Proje Çalışması: Alana özgü araştırma yöntemlerinin ve gereksinimlerin belirlenmesinden hareketle, eleştirel düşünme, etik yaklaşım, temel iletişim ilkelerinin yaratıcı kullanımı ve / veya yeni bir yaklaşım ve bakış açısı getiren çalışmaları ifade eder.

Program Öğretim Amaçları: Programın mezunlarının erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve alanındaki beklentilerini tanımlayan genel ifadeler.

Ölçme: Program öğretim amaçları ve program kazanımlarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen verilerin ve kanıtlarının tanımlanması, toplama ve düzenleme süreci.

Uzaktan öğretim: Üniversitedeki öğretim faaliyetlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak planlandığı ve yürütüldüğü, öğrenci ile öğretim elemanı ve öğrencilerin kendi aralarında karşılıklı etkileşimine dayalı olarak derslerin öğretim elemanı

tarafından aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın eşzamanlı ve/veya eşzamansız biçimde verildiği öğretimi ifade eder.

Ürün: Her bir programın, özelliğine bağlı olarak, öğrencilerin kendi öğretim programları süresince tasarladıkları, uyguladıkları, hazırladıkları ve ürettikleri iletişim alanına özgü tüm çalışmaları ifade eder.

B. GENEL ÖLÇÜTLER

ÖLÇÜT 1: ÖĞRENCİLER

Bir Meslek Yüksekokulunun iletişim eğitimi ile ilgili ön lisans programının değerlendirilmesinde, öğrencilerin niteliği, gelişimi ve başarıları önemlidir. Bu nedenle:

1.1 Programa kabul edilen öğrenciler, programın hedeflediği kazanımları öngörülen sürede edinebilecek bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olmalıdırlar.

1.2 Yatay geçişle öğrenci kabulünde, çift anadal, yandal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde **“Yükseköğretim Kurumlarında Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Programlar Arasında Geçiş, Çift Anadal, Yan Dal ile Kurumlar Arası Kredi Transferi Yapılması Esaslarına İlişkin Yönetmelik”** uygulanıyor olmalıdır.

1.3 Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

1.4 Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

1.5 Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

1.6 Öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi yapılmalı, bu kazanımların çeşitli yönetim aşamalarında değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarının ilgili birim ve bireylere geri bildirimini sağlanmalıdır.

1.7 Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

ÖLÇÜT 2 : PROGRAMIN ÖĞRETİM AMAÇLARI

Değerlendirilecek her iletişim programının, program mezunlarının erişmeleri beklenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentilerini tanımlayan ifadelerden oluşan program öğretim amaçları belirlenmiş olmalıdır.

Program öğretim amaçları;

2.1 Kurumun, Yüksekokulun ve programın öz görevleriyle tutarlı olmalıdır.

2.2 Program iç ve dış paydaşların görüş ve önerileri dikkate alınarak yapılandırılmalı ve sektörün gereksinimlerine göre güncellenmelidir.

2.3 Program öğretim amaçları kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.

2.4 Program öğretim amaçlarına ulaşıldığı, belli bir ölçme ve değerlendirme sistemine bağlı olarak belirlenmeli ve belgelenmelidir.

2.5. Programlar, mezunlarının program kazanımlarını sağladıklarını kanıtlamak için izleme yöntemleri geliştirmiş olmalıdırlar.

ÖLÇÜT 3 : İLETİŞİM ALANI ÖĞRETİM KAZANIMLARI

Program kazanımları; öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, deneyim, beceri, yetkinlik ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamaktadır.

İletişim programları, aşağıda sıralanan İLAD İletişim Alan Kazanımlarını içermelidir. Programlar; öğretim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek kazanımlar tanımlayabilirler.

Önlisans İletişim Alanı Kazanımları (Sürüm 1.1)
3.1 İletişim alanı ve programlarıyla ilgili sosyal ve kültürel konularda disiplinlerarası yeterli bilgi birikimine ve bu bilgiyi programın kapsadığı alanlarda kullanabilme becerisine sahip olma.
3.2 İletişim alanındaki başlıca kuramlar, olgular, kavramlar ve ilkeler hakkında temel düzeyde bilgi sahibi olma.
3.3 Yaratıcı ve eleştirel yaklaşımla, alanına özgü araştırma, planlama, ürüne dönüştürme, uygulama becerisine sahip olma.
3.4 Alanında ekip çalışması yürütebilme becerisine sahip olma.
3.5 Alanı ile ilgili hukuki düzenlemeler ve uygulamalar konusunda temel düzeyde bilgi sahibi olma.
3.6 Çalışmalarında mesleki etik ilkelerini uygulama becerisine sahip olma
3.7 Alanla ilgili mesleki çalışmalarının insan hakları, kültürel çeşitlilik, çevre sorunları, kamu yararı ve kamu hizmeti gibi evrensel ve toplumsal boyuttaki etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda duyarlı olma.
3.8 Alanıyla ilgili kurum içinde ya da dışında uygulama ya da staj yapmış olma
3.9 Öğretim programlarında en az iki adet alan dışı dersi başarıyla tamamlama.
3.10 İş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi sahibi olma.
3.11 En az bir yabancı dilde alanıyla ilgili sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisine sahip olma.
3.12 Yaşam boyu öğrenme vizyonunu da içine alacak şekilde teknolojik değişim ve yenilikleri takip ederek alanıyla ilgili bilgilerini sürekli güncelleyebilme yetkinliğini kazanmış olma.

ÖLÇÜT 4 : SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

4.1 Kurulan ölçme ve değerlendirme sisteminden elde edilen sonuçların, programın sürekli iyileştirmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

4.2 İyileştirme çalışmalarının, sistematik ve kanıtlara dayalı olduğu açıklanmalıdır. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

ÖLÇÜT 5 : ÖĞRETİM PROGRAMI

5.1 Her programın, öğretim amaçlarını ve kazanımlarını destekleyen bir “ders programı” olmalıdır. Ders programı, Ölçüt 3’te verilen İletişim Alan Kazanımları ile Ölçüt 10’da verilen program kazanımlarını içermelidir.

5.2 Teorik ve pratik dersler; derinlik, kapsam, uygunluk, kalite, ardışıklık ve pekiştirme bakımından uygun düzenlenmeli, tamamlayıcı olmalı ve dersler arasında bütünleşme sağlanmalıdır.

5.3 Öğretim programının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak bir yönetim sistemi bulunmalıdır.

5.4 Öğrenciler, derslerde edindikleri bilgi ve becerileri çevre sorunları, etik, sağlık, güvenlik gibi konularda sürdürülebilir bir bakış açısıyla uygulamaya, tasarlamaya, planlamaya ve üretime dönüştürmeye hazırlanmalıdır.

5.5 Öğretim programı aşağıdaki bileşenleri içermelidir:

5.5.1 İlgili bilim alanına uygun en az 16 ulusal kredi ya da en az 30 değerinde temel öğretim,

5.5.2 İlgili bilim alanına uygun en az 24 ulusal kredi ya da en az 45 değerinde mesleki öğretim,

5.5.3 Program amaçları doğrultusunda programın içeriğini bütünleyen en az %25 oranında ya da 30 değerinde seçmeli ders.

5.6 Önlisans mezuniyet için öğrenci en az 120 ’ yi sağlamalıdır.

5.7 Stajlar aşağıdaki koşulları sağlamalıdır.

5.7.1 Teorik ve uygulamalı eğitimi bütünleyen veya tamamlayan bir yapıda olmalıdır.

5.7.2 Tanımlanmış mesleki yeterliliklere ve sonuçlara ulaşılmasını sağlayacak kapsam, yapı ve sürede olacak şekilde planlanmalıdır.

5.7.3 Staj yerleri, MYO’nun ilgili programı tarafından belirlenen ölçütlere uygun olmalı ve düzenli aralıklarla gözden geçirilmelidir.

ÖLÇÜT 6 : ÖĞRETİM KADROSU

Bir öğretim programının temel unsuru olan öğretim kadrosu programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlayacak biçimde oluşturulmalıdır.

6.1 Öğretim kadrosu, yeterli akademik düzeye sahip ve programın tüm alanlarını kapsayacak sayıda olmalıdır. Meslek yüksekokulları Önlisans programları için bu sayı en az 4 kadrolu öğretim elemanıdır.

6.2 Öğretim elemanları, öğretim programlarının yürütülmesinin yanında, bilimsel araştırma yapma, öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi, öğrenci danışmanlığı, üniversiteye ve topluma hizmet ve mesleki gelişim hizmetlerinin yerine getirilmesi gibi konularda etkin olmalıdır.

6.3 Öğretim elemanlarının genel anlamda yeterlilikleri, eğitimleri, konularının çeşitliliği, alan deneyimleri, öğretme becerileri ve deneyimleri, iletişim becerileri, daha etkin programlar geliştirme yönündeki açılımları, alanlarındaki bilgi düzeyleri, araştırma deneyimleri, varsa mesleki kuruluşlara üyelikleri gibi hususlarla değerlendirilmelidir.

6.4 Öğretim hizmetlerine destek olarak dışarıdan alınacak ders saat ücretli (DSÜ) öğretim elemanları ilgili sektör, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkileri sürdürebilecek nitelikte olmalıdır.

6.5 Öğretim elemanlarının mesleki gelişmelerini sağlayacak (pedagojik/meslek içi eğitim kursları gibi) önlemler alınmış olmalıdır.

ÖLÇÜT 7: PROGRAMIN ALT YAPISI

7.1 Sınıflar, laboratuvarlar, stüdyolar, atölyeler, uygulama odaları ve diğer donanımlar, öğretim amaçlarına ve program kazanımlarına ulaşmak için yeterli olmalıdır

7.2 Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak sağlayan, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki gelişmelerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

7.3 Programlar, öğrencilerine görsel- işitsel içerik üretiminde gerekli olan ekipman, yazılım ve diğer donanımları kullanmayı öğrenecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın öğretim amaçlarını desteklemeli, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

7.4 Öğrencilere sunulan, klasik ve dijital ortamlardaki kütüphane olanakları öğretim amaçlarına ve program kazanımlarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

7.5 Öğretim ortamında; laboratuvarlar ve diğer yaşam alanlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır.

7.6 Özel gereksinimli (engelli) öğrenciler için yeterli düzeyde altyapı düzenlemesi bulunmalıdır.

7.7 Öğrencilerin öğrenim ve yaşam ortamlarında ilk yardım, yangın, sel ve deprem gibi afetlere karşı gerekli önlemler alınmış olmalıdır.

ÖLÇÜT 8 : KURUM DESTEĞİ VE FİNANSAL KAYNAKLAR

8.1 Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve bunların dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

8.2 Finansal Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişiminin sürdürülmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

8.3 Program için gereken altyapıyı sağlamaya, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

8.4 Program gereksinimlerini karşılayacak destek veren teknik, idari ve destek personel nitelik ve sayısal olarak yeterli olmalıdır.

ÖLÇÜT 9 : ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, yüksekokul, program ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program kazanımlarının gerçekleştirilmesini ve öğretim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

9.1 Kuruluş ve yönetim yapısı, bu yapının ana kuruluş içindeki yeri, öğretim faaliyetleri ve destek hizmetleri arasındaki ilişkiler tanımlanmış olmalıdır.

9.2 Öğretim sonuçlarının değerlendirilebilmesi için gereken tüm strateji, program ve yöntemler belgelendirilmelidir. Yönetim sistemine ait bu belgeler ilgili bireylere iletilmiş, anlaşılır, ulaşılabilir ve uygulanabilir olmalıdır.

9.3 Arşivler, çağdaş kayıt teknikleri kullanılarak tutulmalıdır.

9.4 Yönetim, iç işleyişi denetleyecek, sorgulayacak ve düzeltebilecek yöntem ve teknikleri kurmuş ve işletiyor olmalıdır.

C. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

ÖLÇÜT 10: ÖNLİSANS İLETİŞİM PROGRAMLARINA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

Programa özgü ölçütler, öngörülen alanda öğretim programına yönelik ek ölçütleri tanımlamaktadır. Her programın kendine özgü ölçütleri olmalı ve öğretim programı bu ölçütleri sağlamalıdır.

10.1 Halkla İlişkiler ve Tanıtım Program Kazanımları
10.2 Radyo Televizyon ve Sinema Program Kazanımları
10.3 Grafik Tasarım Program Kazanımları

ÖLÇÜT 11: UZAKTAN ÖĞRETİM SÜRECİ

11.1 Üniversite, uzaktan öğretim sürecini yönetebilecek gerekli alt yapıya sahip olmalıdır.

11.2 Uzaktan öğretimde teorik ve uygulamalı derslerde kullanılan öğrenme materyal ve kaynakları içerikleri çeşitlendirilerek öğrencilerle paylaşılmalıdır.

11.3 Öğretim elemanlarının, kurumun uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri geliştirilmelidir.

11.4 Üniversite, uzaktan öğretim sisteminde sınav güvenliğinin sağlanması için gerekli güvenlik önlemlerini almış olmalıdır.

11.5 Uzaktan öğretim uygulamaları içerisinde özel gereksinimli (engelli) öğrencilerin öğretimine olanak sağlayacak gerekli önlemler alınmalı ve bunlar ilgili öğrencilerle paylaşılmalıdır.